

KUNSTFIETSTOCHT HILVARENBEEK

ONTDEK BEEKSE KUNST

FIETSRUTE 2 ONGEVEER 21 KM

HET
IS
HIER
ECHT

BEZOEK [HILVARENBEEK.nl](https://www.hilvarenbeek.nl)

de Bibliotheek
Midden-Brabant

CULTUREEL
CENTRUM
ELCKERLYC

WERCK
INCKEL
Hilvarenbeek

Hilvarenbeek, een dorp waar jaarrond veel te zien en te doen is. En waar kunst en cultuur hoog in het vaandel staan. Om dat te laten zien, zijn in samenwerking met Cultureel Centrum Elckerlyc, Bibliotheek Midden-Brabant, De Werckwinckel en Hilvarenbeek Infopunt meerdere wandel- en fietsroutes samengesteld.

Deze routes voeren je langs een diversiteit aan kunstwerken in onze gemeente. Via het losse informatievel kom je meer te weten over de objecten die je tegenkomt. Heb je aanvullingen? Laat het ons gerust weten!

1. Je begint deze tocht bij Cultureel Centrum Elckerlyc, Achter 't Raadhuis 2. Daar vind je direct het eerste object (1). Steek het parkeerterrein over (2), houd links aan.
2. Ga op de T-splitsing naar links de Koestraat in. Je passeert (3) en (4). Sla voor de kerk rechtsaf en ga dan de tweede weg naar links, de Diessenseweg. Rijd door tot aan de rotonde (5) in Diessen.
3. Ga rechtdoor op de rotonde en neem dan de eerste weg rechts (Van de Elsenstraat), fiets om het pleintje heen en blijf deze straat volgen tot de T-splitsing met de Molenacker.
4. Sla linksaf en ga op de T-splitsing rechtsaf. Op de volgende T-splitsing ga je linksaf (6).
5. Sla rechtsaf de Kerkstraat in en rijd driekwart ronde rechts om de kerk heen (7)(8) (9). Vervolgens ga je de Theresiastraat in (10). Houd links aan op de kruising en volg de Rijtseweg (links zie je 11). Ga dan rechts de Zijthorst in. Rijd een rondje (12) en ga weer rechtsaf de Rijtseweg op.
6. Rijd tot de T-splitsing en ga rechtsaf het fietspad op. Ga over de brug (13) en sla linksaf richting Haghorst. Sla bij knpt 2 linksaf de Lage Haghorst in.
7. Rijd door totdat je rechtsaf de Witvenstraat in kunt. Rijd door tot aan de T-splitsing bij de voormalige kerk (14).
8. Sla linksaf en ga voor het kanaal weer naar links, het fietspad op.
9. Blijf dit volgen en sla bij de eerste bebouwing linksaf het Vossenhol in. Rijd door tot de kruising (knpt 5) en sla rechtsaf richting de kerk (15)(16). Je rijdt nu richting knpt 6 en daar aangekomen sla je linksaf, de Klein Westerwijksestraat in. Volg richting knpt 9.
10. Ga het viaduct over en kijk als je net over de weg bent aan de linkerkant even naar beneden (17).
11. Volg de Groot Westerwijksestraat naar knpt 41 en sla linksaf. Rijd tot je rechtsaf het Biedonkenpad op kunt.
12. Volg dit pad en ga rechtdoor de Saturnusstraat in, ga op de T-splitsing rechtsaf en meteen linksaf (18) de Venusstraat in. Blijf rechtdoor rijden (Herlaerstraat) en sla na (19) linksaf de Loostraat in.
13. Ga rechtsaf Plein 40-45 in en schuin rechtdoor de Dekanijstraat in. Aan het einde ga je linksaf en ben je weer bij het startpunt.

INFORMATIE OVER DE KUNSTWERKEN-1

1. Tijn Uilenspiegel, Wim van Breen, 1989

Iemand die in guitenstreken zijn genoeg vindt, wordt wel eens Tijn Uilenspiegel genoemd. Naar de in het gelijknamige volksboek vereeuwigde Vlaamse schelm Tijn Uilenspiegel. De Hilvarenbeekse schrijver en toneelregisseur Jan Naaijken staat al vanaf zijn jeugd achter hetgeen Tijn wil uitdragen. "Uilenspiegel", aldus Jan Naaijken, "was de eeuwige schelm die iedereen bij de neus nam. Maar hij was ook en vooral de volksheld die zich inzette voor de vernederde, vertrapte mens in de maatschappij." Naaijken schreef in 1950 een toneelspel over Tijn Uilenspiegel, een rol die hij ook zelf heeft gespeeld. Op 9 december 1987 vierde hij zijn 50-jarig lidmaatschap van toneelvereniging Maet Hout Staet. Bij die gelegenheid werd hem een beeld naar keuze aangeboden. Hij koos voor het beeld Tijn Uilenspiegel, te maken door de Hilvarenbeekse kunstenaar Wim van Breen. Het beeld werd op 11 februari 1989 onthuld.

2. Ypelaertje, Hans Claesen, 1960

Het beeld van het gitaarspelende kind staat momenteel op de parkeerplaats bij het gemeentehuis, de plek waar voorheen de St. Jozef ulo, later de mavo, heeft gestaan. Het sierde jaren de binnenplaats van de school. Het beeld werd gemaakt in het kader van de eenprocents-regeling toen in 1960 de school werd gebouwd. Omdat het momenteel aan de Ypelaerstraat staat, heeft het de naam ook overgenomen.

3. De Phoenix, Jacques Kreykamp, 1960

De phoenix (feniks) was een mythische vogel die zich volgens de fabel om de vijf eeuwen verbrandde en dan verjongd uit zijn as herrees. Het beeld van de phoenix is een sober, maar waardig eerbetoon aan de tijdens de Tweede Wereldoorlog omgekomen inwoners van Hilvarenbeek. Bij het op 9 oktober onthulde beeld wordt de jaarlijkse dodenherdenking gehouden. Het beeld van de phoenix is een initiatief geweest van de plaatselijke vereniging van oud-Indiëveteranen Serdadu Kembali. De leden hebben zich zeer ingespannen om een monument ter nagedachtenis van de oorlogsslachtoffers op de Vrijthof te krijgen. De helft van het geld werd bijeengebracht uit inkomsten van wiewerkeren en balavonden. De gemeente Hilvarenbeek legde de rest bij aan dit teken van de Hilvarenbeekse vrijheidsliefde.

4. Ossenkop, Wim van Breen, 1981

In het pand waar de Rabobank is gevestigd was vroeger een café. De Ossekop genaamd, dat geleid werd door de dames Kemps. Naast de voordeur van het café hing een ossekop. Ter gelegenheid van het gereedkomen van de verbouwing van de Rabobank te Hilvarenbeek in 1981 kreeg beeldhouwer Wim van Breen de opdracht een nieuwe gevelsteen te maken van een ossekop. De kop boetseerde hij van steengoed-klei. De onderplaat met tekst werd uit antior gehakt, een geelachtige kalksteen afkomstig uit Frankrijk. Om de huidige bestemming van het pand aan te geven liet de beeldhouwer rechts boven aan de steen de rand uitlopen in een speels guldenteken.

5. Diessen in Beweging, 2008

Enkele jaren na de aanleg van de rotonde is er op dit verkeersplein in 2008 een kunstwerk geplaatst: Diessen in beweging. Constructiebedrijf Reijrink en Timmermans Transport & Logistiek schonken het de gemeenschap bij gelegenheid van hun jubilea. Het toenmalige Belangenorgaan Diessen heeft voor het ontwerp een wedstrijd uitgeschreven, waarop veel reacties zijn binnengekomen. De jury heeft niet één ontwerp gekozen, maar aspecten van verschillende inzendingen gecombineerd. Het kunstwerk omvat vijf gepoedercoate plaatstalen vleugels die wijzen in de richting van de invalswegen. Op elk van de vijf vleugels markeert een logo een van de vijf sterke en beeldbepalende kenmerken van het dorp: de toekomst van het dorp; de sterke groei die Diessen doormaakte sinds de jaren '70 van de vorige eeuw; de rijke natuur; de sport die nationale en internationale bekendheid aan Diessen gaf, en de agrarische cultuur van het dorp.

6. Straatbeeld, Emile Zwartelee, 1994

Op deze van oudsher bedrijvige dorpskern past dit kunstwerk van "winkelende en neringdoenden" perfect.

7. Drieluik, Louis de Groot en Marita Kratz, 1994

Het beeld vormt een schakel tussen oud (de kerk) en nieuw (het plein). Vroeger lagen aan deze kant van de kerk bossen, weiden en akkers. De Diessense gilden gaven het plein hun naam. Spelende kinderen maken er nu veelvuldig gebruik van.

8. Heiligenbeelden, onbekend, 1928

Drie gietijzeren beelden van Johannes, Maria en engel met bazuin, afkomstig van de Calvariebergkapel. Geschonken door de pastoor van Iersel.

9. Oorlogsmonument, Louis de Groot, 1994

Het beeld is gemaakt ter herinnering aan de mensen die streden voor de vrijheid. Het kent enkele belangrijke symbolen: het portret van de onbekende soldaat, de vredesduif nestelt in omgekeerde helmen, prikkeldraad en de vlag en het wapen van de voormalige gemeente Diessen. Op de plaquette staan de namen van Nederlandse, Engelse en Franse oorlogsslachtoffers die in Diessen sneuvelden.

10. Eenhoorn, Joep Coppens, 1987

Dit beeld staat symbool voor een aantal hulpverlenende instanties die in het gebouw De Eenhoorn verenigd waren om gezamenlijk dienstbaar te zijn aan de Diessense gemeenschap.

11. Heilig Hartbeeld, J. Custers, 1926

Voor het Heilige Hartbeeld te Diessen zou het gigantische beeld in Rio de Janeiro model hebben gestaan. De armen gespreid: 'ik ben de weg, de waarheid en het leven' staat op de sokkel. Het beeld is een geschenk geweest van de parochianen van Diessen aan pastoor Van Enschot bij de viering van zijn zilveren priesterjubiläum.

12. Romeins Rond, Henk Eikenaar, 2004

In het Reuseldal heeft in het verleden een Romeinse boerderij gestaan, sporen zijn via opgravingen teruggevonden. Deze grondsporen van paalzuilen en wandkuilen zijn het uitgangspunt voor een deel van het ontwerp. De sporen zijn duidelijk gemaakt d.m.v. platen cortenstaal, gekozen vanwege de prachtige diepe roestkleurige huid. En omdat het sterk is, contrasteert met het groene gras en omdat de kleur verwijst naar die roestkleurige sporen in het zand uit de Romeinse tijd. Tevens staat op de plaats van de grondsporen van de vroegere potstal een beeld geïnspireerd op een ploeg uit dezelfde Romeinse tijd. De ploeg is een symbool in vele menselijke culturen, zowel in het heden als in het verleden. Ook verwijst hij naar de vroegere en nog huidige historie van Diessen. Een tweede beeld is een onderdeel van een Romeinse wagen. Het zijn twee Romeinse wielen met een dissel uit dezelfde tijd. De twee wielen zijn niet alleen ruimtelijk boeiend maar ze zijn ook een symbool van beweging en vooruitgang.

13. 12 mei 1940-brug, Ton Derks, 2021

Na de Duitse inval op 10 mei 1940 schoten Franse troepen Nederland te hulp. Ze namen stellingen in bij de Reusel en de brug. Op 12 mei 1940 arriveerden de Duitsers en werden de Fransen in een heftige strijd verslagen. Naast drie Diessenaren vonden hierbij elf Franse militairen de dood. Op initiatief van de Stichting Erfgoed Diessen is voor hen op 12 mei 2021 een permanent eerbetoon onthuld. De brug heet voortaan de '12 mei 1940-brug' en langs beide zijden zijn herinneringsmonumenten aangebracht met de namen en emblemen van de Franse legeronderdelen die hier slag hebben geleverd. Verder worden de brandende boerderijen en de kapotgeschoten Franse gevechtstank die we kennen van foto's uit die tijd, verbeeld. Tot slot zijn afgebeeld het wapen van de voormalige gemeente Diessen en een vredesduif in een omgekeerde soldatenhelm. Ton Derks heeft hiervoor een fraai ontwerp gemaakt en Reijrink Staalconstructie heeft de monumenten geproduceerd in cortenstaal.

14. Ontginner, Hans van Brunschot, 1994

In de dorpskern van Haghorst staat tegenover de St. Jozefkerk de bronzen ontginner. Het is als eerbetoon aan die zwoegers aan het begin van de vorige eeuw die hun kost verdienden door met de schop de schrale zandgronden te ontginnen.

15. Graf van bouwpastoor 3 beelden, onbekend

Op de begraafplaats van de St. Antonius van Paduakerk in Biest-Houtakker liggen aan de voet van de calvarieberg drie pastoors begraven. Het middelste van de Biestse bouwpastoor Franciscus Boelaars is de grootste. Hij stierf in 1924. Hij is degene die de kerk, die de naam van de heilige Antonius van Padua moest dragen, heeft gebouwd. Zijn graf heeft een stenen kruis. Hij wordt geflankeerd door de pastoors Van Hoof die hem opvolgde en De Visser, die in 1960 is overleden.

16. Regenten, Harm Timmermans, 1997

Het eerste openbare kunstwerk in Biest-Houtakker is een figuratief beeld van drie regenten van de afdeling Biest, twee heerboeren en een aristocratisch figuur, die de gronden van de Gemeeynt beheren. Biest-Houtakker kon eeuwenlang voor zichzelf zorgen. Grondopbrengsten bleven in eigen kring en het dorp zorgde zelf voor de naleving van regels. Men hoefde ook geen belasting te betalen op één van de belangrijkste producten: hout. De regenten symboliseren, volgens kunstenaar Harm Timmermans uit Oisterwijk, die eigenschappen. De staande man kijkt in de verte de ruimte in. De tweede figuur knielt, pakt wat aarde op met de ene hand en kijkt naar de geopende andere hand, als symbool voor de grond en haar opbrengst. De derde man leunt op de knielende figuur in een gebaar van solidariteit en heeft in zijn andere hand de paperassen van de Gemeeynt".

17. Cristoffel, Luc van Hoek, 1940

Vlak voor het viaduct van de Westerwijk aan de Tilburgseweg, staat van Hilvarenbeek komend, en in het groen verscholen het beeldje van Sint Christoffel. Hij is de beschermheilige van de reiziger en zij die in gevaar verkeren. Als gevolg van de vele verplaatsingen van het beeld is het beschadigd. De reden dat het op de Westrik staat is het gevolg van het verongelukken van Fientje van Mortel op 14 december 1940 doordat zij van haar paard viel. Zij was de dochter van de burgemeester van Tilburg en de familie besloot als herinnering op die plek een gedenkteken te plaatsen.

18. Geheim van de Anoniemen, Marielle van den Bergh, 2004

Het kunstwerk is een bolvormig werk met een buizenframe met portretten ertussen geplaatst. De portretten laten mensen zien zonder nieuwswaarde. Gewone mensen zoals jij en ik maar met een eigen gezicht waar persoonlijkheid uit spreekt. De identiteit blijft geheim vandaar de titel "Het geheim van de anoniemen".

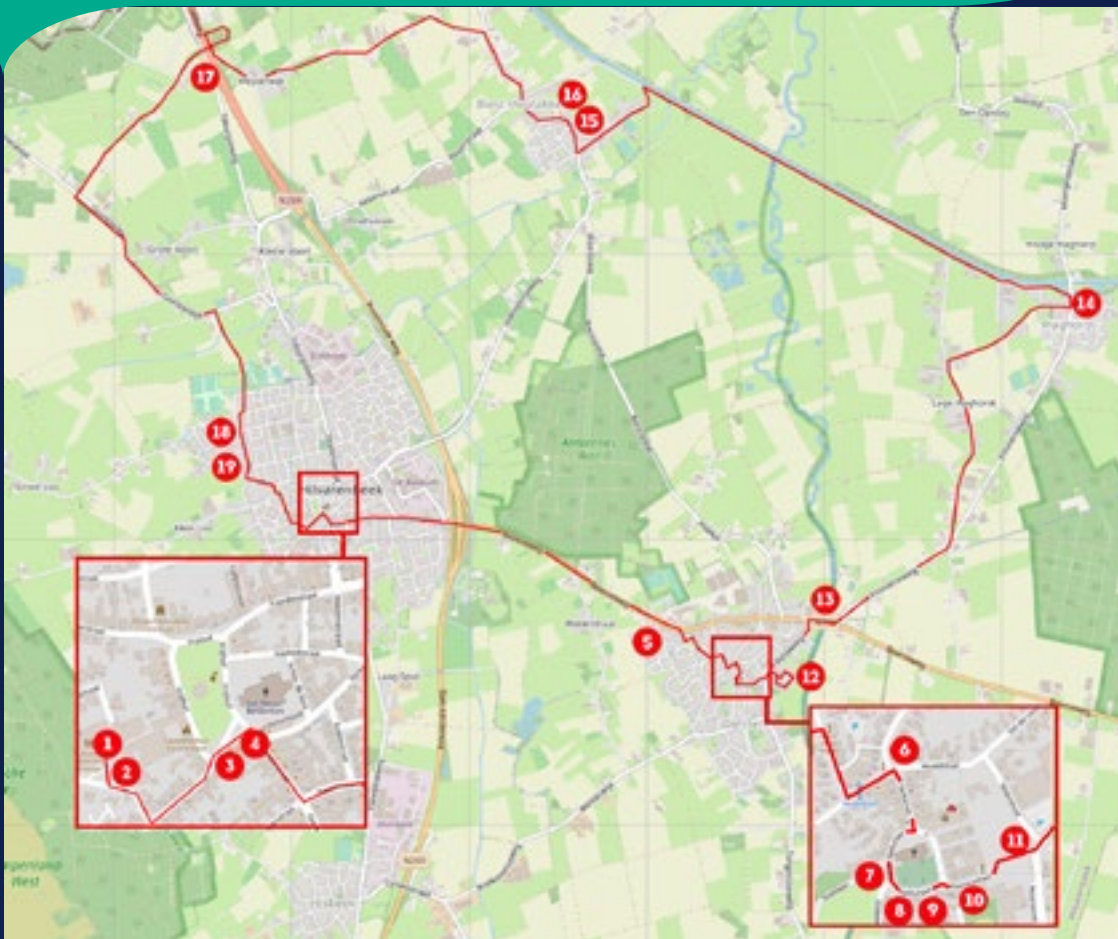
19. Poortwachter, Harm Timmermans, Informatie volgt.

De routes starten bij Cultureel Centrum Elckerlyc. Neem zeker ook eens een kijkje in de corridor, waar regelmatig exposities zijn van deelnemers van De Werckwinckel.

**HET
IS
HIER
ECHT**

Wist je dat Hilvarenbeek een divers aanbod heeft aan musea die je zeker wil ontdekken? Of je nu terug wil in de tijd, meer wil weten over ambachtelijk bierbrouwen, de techniek achter de monumentale kerktoren wil uitzoeken: het is hier écht allemaal! Kijk op bezoekhilvarenbeek.nl of haal de museumflyer bij het Infopunt.

Voor meer informatie, het boeken van activiteiten, actuele openingstijden, bijzondere evenementen en open dagen kun je terecht bij Hilvarenbeek Infopunt, Vrijthof 11.

Of ga naar onze website:

BEZOEKHILVARENBEEK.nl

Beste Bezoeker van Hilvarenbeek,

Als gast in onze prachtige authentieke gemeente laten wij je vol trots ervaren hoeveel diversiteit wij in onze 6 dorpskernen te bieden hebben. Van kilometers fiets- of wandelpad tot een fris groen marktplein, van de stilte in het bosgebied tot een levendig bomvol muziekevenement, een gemoedelijk praatje op straat of een workshop in ons cultureel centrum. In 'Beek' hebben we het echt allemaal.

De diversiteit is niet enkel in onze cultuur of natuur te vinden maar ook in het aanbod van de vele leuke winkels, restaurants, cafés en terrassen. De gemoedelijkheid waar Brabant bekend om staat, het is hier echt! Om een gezellig praatje zit u nooit verlegen. Geniet van het gebied en geniet even extra van jouw tijd.. (want die staat hier soms even stil).

Met volle bourgondische groet,

Een gebiedskenner spreken?

We vertellen je graag alles over ons leuke gebied!
Kom naar het Hilvarenbeek Infopunt aan de Vrijthof.
Bellen of mailen kan natuurlijk ook.

Tel.: 013 505 2458 E-mail: info@bezoekhilvarenbeek.nl

€ 2,00